

Kovács Dominik – Kovács Viktor

Amit akartunk

(*dráma*)

SZEREPLŐK

PÉTER, a pusztaszentjánosi Petőfi Kultúrotthon teremsöpője

IRÉN

JULI / ÉDES / SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ / ÖREGASSZONY / SCHWALMNÉ / RATKÓ

ANNA / DOKTORNÉ

NÉHAI ISMERETLEN / WEINTAUBER / RENDŐRPARANCSNOK / RÓZSAHEGYI

A darab játszódik:

1956. március 22-én, a szovjet film ünnepének első napján
a valamikori Weintauber-kastélyban
de leginkább a teremsöpő fejében

*Kovács Viktor a mű megírásának idején a Petőfi Irodalmi Múzeum Örkény István-
ösztöndíjasa volt.*

*A szövegben idézetek találhatóak William Shakespeare Vizkereszt, vagy amit akartok című
darabjából (Lévay József fordításában), illetve Ábrahám Pál – Harmath Imre Nem történt
semmi, Kádas György Fehér selyem, csipkés szélű című dalából.*

A teremsöprő megjelenik, a közönség felé fordul.

(titok)

PÉTER.

évről évre nagy örömteli eseményt jelent községünk mozilátogatóinak
a szovjet film ünnepe
március 22-én szerte a megyében
ünnepi külsőbe öltözött mozik várják a közönségüket
hogyan
még a legkisebb faluban is
bemutassák
a szovjet filmgyártás legújabb remekeit
sok, szebbnél szebb film kerül
a szovjet film ünnepének hetei alatt
a közönség elé

az utóbbi években a Szovjetunió filmgyártása
tett néhány eredményes lépést
a világirodalom remekeinek
megfilmesítése érdekében
a *Rómeó és Júlia* balettfilm
nemzetközi sikerét követően
Jan Fried rendező hozzálátott
hogyan filmre vegye
a *Vízkereszt, vagy amit akartok*
című mulatságos vígjátékot is

a szívós munka beérett gyümölcsét
kulturális forradalmunk újabb hajtását
láthatják
ma este
itt, a pusztaszentjánosi Petőfi Kultúrotthonban
a kedves elvtársak
a kedves megjelentek

a vidám történet
amely a mesés Illyriában játszódik
bizonyára jól szórakoztatja majd
a helyi nézőközönséget
ahogyan az az ünnepi köszöntőbeszéd is
amelyet
énhelyettem
Apari Mihály rendőrkapitány főhadnagy mond
majd el
a kedves elvtársaknak
a kedves megjelenteknek

Kis csend.

nem lehetne, hogy most mégis inkább hazamennek?

hadd takarítsak már magamban
egyáltalán hogy kerülnek ide?
a film csak másfél óra múlva kezdődik
addig csukdozzák be tyúkokat
itassanak meg
aztán majd később visszajönnek
ne haragudjanak
ez valahogy nálam kialakult
ha csak egy negyed órát is paroláznom kell valakivel
öklendezési ingerület jön rám
nem maguk tehetnek róla
hanem a gyomorfekélyem

Apari Mihály
apari
kapari
Kapari Mihály
mindent tud
mindent lát
minden titkot kikapar
de hát
a titkot a vak tyúk is kikaparja
nem?
elmondok egy titkot
Apari elvtárs egy vak tyúk
egy kappan (*A rendőrpáncsnok kotkodácsol.*)
hiába hiszi kakasnak magát
éppen azért kapja a fizetését
mert nem lát semmit

tegyük fel, hogy most valaki
maguk közül följelent engem ezért a szövegért
és holnap hajnalban megáll nálam az a bizonyos fekete autó
és elvisznek arra a helyre
amit már annyira jól ismerek
nem sokat fognak teketóriázni velem
tudják rólam
hogy visszaeső vagyok
mint visszaesőt halálra ítélnék
az ítéletet végrehajtják
majd pedig egy asztalra fektetnek
felnyitják a hasi részt
és máris megadóan tárul eléjük az összes rejtenivalóm
szépen átkutathatnak mindent
a gyomrot, a májkaput, a bélfodrokat
a vakbelet, a féregnyúlványt
és lejjebb
a hímtag barlangos öbleit is

ami esetleg kompromittáló lehet rám nézve:

a gyomrom falát csillagok borítják
de nem vörös, hanem fehér csillagok
vén fehér beszáradt könny
azonkívül egy keménylapos fénykép darabjai
ha jól emlékszem, ezerkilencszázharmincötben
Halmai Béla udvari és kamarai fényképész műtermében készült
Budapest, Kecskeméti utca 19.
és hogy ki van rajta?
Weintauber Miklósné született
Schwalm Irén Magdolna
– talán itt mindannyian emlékezünk rá:
a méltóságos –
részemre használatul jóváhagyott becenevén:
Olívia

(visszaeső)

PÉTER.
na de hát hogy lennék visszaeső?
nincsen hová visszaesnem
soha nem is volt
apáméknak nem volt saját házuk
minden a Weintauberé volt
– vagy hát, mint később megtudtam, a banké –
alig maradt valami a gyerekkoromból
pedig itt nőttem fel
ennek a kastélynak a kertjében
az Édest Szajki Máriának hívták
apámat pedig Néhai Ismeretlennek
foglalkozását tekintve: uradalmi baromfitelep-felügyelő
meg tudnám persze mondani a rendes nevét is
de a közöttünk
élete hosszú fennálló haragosságra való tekintettel
ezt most inkább nem

egy dolog, ami biztos
a mi anyánk máshogyan beszélt
mint a többi asszonyok a pusztán
nem mondott ilyet, hogy „gyün”
nem mondott ilyet, hogy „vót”
szépen beszélt

úgy, ahogyan kell
NÉHAI ISMERETLEN.

vásárba megyek

ÉDES.

nem igaz, hazudsz!

paráználkodni még meg alkoholizálni még meg szerencsejátékozni még!

NÉHAI ISMERETLEN.

vásárba megyek!

ÉDES.

rossz nőhöz mégy!
NÉHAI ISMERETLEN.
vásárba!
ÉDES.
rossz nőhöz!
NÉHAI ISMERETLEN.
vásárba!
ÉDES.
rossz nőhöz!
NÉHAI ISMERETLEN.
nesze
az anyád hétszentségit!
PÉTER.
a Néhai Ismeretlen felkapta az Édest
bevágta a tűzhelycsikó mögé
először őt püfölte kékre
aztán meg bennünket
(voltunk ám kilencen!)
mire mind sorra kerültünk
az ökle is bekékült
NÉHAI ISMERETLEN (*jajgat*).
hogya a rosseb egyen meg, Mari
kellett neked dörögnöd?
mit tettél velem?
mit tettél a gyerekeiddel?
emelni se bírom a kezemet
hogya fogom így kinyitni az ólajtót?
hogya fogom így elkapni a libák nyakát
elcsap az uraság
éhen veszünk
jaj, nekünk
jaj, vége a világnak!
ÉDES.
meggyógyítlak
meggyógyítlak
gyertek, gyerekek, imára apátokért:
én lefekszem én ágyamba
testi-lelki koporsómba
három angyal fejem fölött
egyik öröz
másik vigyáz
a harmadik szegény gyarló lelkemet várja
kelj föl, Mária, mert megfoglák Krisztus urunkat
hét csöpp vérét elcsöppentették
az angyalok arany tányérra szedték
aki ezt az imádságot
lefejtiben-fölkeltiben
elmondja
megmenekedik a hét halálos büntől
PÉTER.

azt megmondom, hogy én
akárhogyan is éltem már később a feleségemmel
az egész falu, az egész járás tudta
soha olyat nem csináltam, hogy ütöttem volna
csináltam az asszonymunkát is
vasaltam magamra
amikor ő nem tudott
fölfogtam, hogy neki ez nem bűne
hanem betegsége

(*üveg*)

Péter és Juli.

JULI. Hagyd abba, jó?

PÉTER. Nem lehet veled beszélni. Azt hiszed, hogy rosszat akarok.

JULI. Rühellem, hogy mindig szónokolsz. Nem vagy te pap.

PÉTER. Attól még ez a dolgom. Ezért kapom a megbecsülést.

JULI. Tőlem ugyan nem.

PÉTER. A néptől.

JULI. A néptől? Mindjárt megmondom, mit kapsz te a néptől. Azt is, hogy hova. Kiröhögnek a népek.

PÉTER. Hát kiröhögnek - és ki miatt röhögnek ki mégis?

JULI (*gúnyosan*). Ezt nem teheted rám.

PÉTER. Pedig...

JULI. Hónapszámra ki se megyek a kapun. Elérted!

PÉTER. Tudod nagyon jól, hogy mikor lennék a legboldogabb.

JULI. Ha itt hagynálak.

PÉTER. Ha végre összeszednéd magad, aztán eljárnál az MNDSZ-be meg az esti iskolába, ahogy a magadfajta járási hivatali elnök feleségének illik!

JULI. Nekem ne mondd meg, hogy mi illik.

PÉTER. Azért arról hadd legyen véleményem, ahogyan élsz.

JULI. Hogyan élek?! Tisztességben.

PÉTER. Részegségben! Azt hiszed, nem tudom, hogy mit csinálsz?

JULI. Azért fröcsögsz énrám ilyen csúfságokat, hogy itthon tartsál!

PÉTER. Tönkreteszed magad. (*Csend.*)

JULI. Egyél inkább!

PÉTER. Nem kell az üres bablevesed.

JULI. Az a bajod, hogy nem engedtelek lopni?

PÉTER. Ez nem lopás.

JULI. Hát mi!? Hazahozni a kuláknak a sonkáját...

PÉTER. A kutya se szólt volna érte.

JULI. Az a dolgozó népnek van. Azt ti azért foglaljátok le, hogy a szegénynek is legyen mit enni. Nem azért, hogy idehaza felzabáljuk.

PÉTER. Legalább előttem ne játszanád az eszed. Szerinted ki veszi ezt komolyan?

JULI. Én. Mert én igazi mozgalmár vagyok.

PÉTER. Ahhoz képest, anyám, te is eljárogatsz sutyiban ide-oda.

JULI. Mit találtál ki megint?

PÉTER. Azt hiszed, hogy nem jut el hozzám? Hogy nem vágják a pofámba a hivatalban? Én vagyok lehangosabb, hogy fékezzük meg a butellázást, a feketézést... Az asszony meg jattol az öreg Bernátnál egy kis pálinkáért.

JULI. Te elhiszed, amit mondanak?

PÉTER. Ott van a kisüveg a váncos alatt! Láttam! Meg a szekrényben a szoknyáid között, meg a kapcádban, meg mindenhol! (*Juli elsírja magát.*) Ez pedig igaz. Hiába sírsz.

JULI. Mindennek van eredője. A bánatnak is.

PÉTER. A piának is.

JULI. Annak is.

PÉTER. Én, ugye? Én vagyok az eredője.

JULI. Szégyellsz engem. (*Péter hallgat.*) Ezért nem engedsz sehova se.

PÉTER. Hova engednék így?

JULI. Ez lett belőlem, tessék! Egy felvállalhatatlan nő! Szégyell a méltóságos úr! Azért nem jár haza.

PÉTER. Estig bent vagyok.

JULI. Azért alszik a Juhásznénál.

PÉTER. Dolgozok.

JULI. Kurvázol!

PÉTER. Juli, Juli, ne kezdjük.

JULI. Igaz, hogy fölcsináltad a Juhásznét?

PÉTER. Juli, Juli, rossz irányba megyünk!

JULI. Igaz, hogy fölcsináltad? Ha!? Mondjad!

PÉTER. Ha hallanád, hogy beszélsz...

JULI. Fizettél neki, hogy tetesse el!

PÉTER. Itt hagylak.

JULI. Egy kis falusi párttitkár se lett volna belőled, ha nem engem veszel feleségül! Meg nem az öreg Pável lesz az apósod!

PÉTER. Elég.

JULI. Hol voltál te, amikor az apámat kint a spanyoloknál püfölték a fasiszták? Na, hol voltál?

PÉTER. Méltatlan ez hozzánk.

JULI. Megmondom én, hogy hol voltál! Lakájoskodtál meg fölszolgáltál! Hízelegtél az uraknak... bent nyaltad a seggüket a kastélyban!

(*düh*)

PÉTER.

két és fél évvel ezelőtt vittek be

Apari Mihály rendőrparancsnok

azzal kezdte, hogy

ötször-hatszor pofon vágott

ököllel

aztán a puskatussal

mire kibukott

(az igazság még nem)

csak az orrom vére

RENDŐRPARANCSNOK.

honnan az isten faszából

rögtön bocsánatot kérek: honnan a dialektikus materializmus faszából

szedi maga ezeket a szavakat

ki szoktatta magát?

ki nevelte?

PÉTER (*ki-kiszól a közönség felé*).

kérem szépen, ezerkilencszáznegyvenkettő január elseje

és ezerkilencszáznegyvennégy október tizenötödike között

hajdani gazdám, Weintauber Miklósné Schwalm Irén
William Shakespeare összes drámáját elolvastatta velem, feleltem neki
mire ő
hogy én a járási tanácselnöki pozícióm ellenére
az épülő társadalmi rendszer elárulója
a reakciós elemek bújtatója
az imperialista világ kémje vagyok
mi tagadás, a mozgalommal egészen sokáig nem
csak a felszabadulás után találkoztam először
amikor is megnősültem

mi, pusztai gyerekek azért éltünk kegyetlenebb világban
mint aki a maga földjén volt kisparaszt
mert sokkal közelebb voltunk a csillogáshoz, a fényűzéshez
nagyon messze
túl közel voltunk messze
ebből következik, hogy mi
nem törekvők meg szorgalmasok lettünk
hanem – bocsánatot kérek mindannyiunktól – úrhatnámok

(*minden*)

Weintauber és Péter.

WEINTAUBER. Péter, kérem.

PÉTER. Igen, méltóságos úr.

WEINTAUBER. Nem tudok aludni.

PÉTER. Tájékoztassam a kastélyorvost?

WEINTAUBER. Inkább adja a könyvemet.

PÉTER. Nagyon piros az arca.

WEINTAUBER. Tudom, hogy mi bajom.

PÉTER. Parancsol borogatást?

WEINTAUBER. Nem kell.

PÉTER. Nyugtatót?

WEINTAUBER. Beszélhetünk bizalmasan?

PÉTER. Kérem.

WEINTAUBER. Ez a nő elvileg a házastársam. Ez az ágy pedig a tulajdonom. Már most a mai polgári világunkban a házasság a közös tulajdonról szól. Érti, amire gondolok?

PÉTER. Attól tartok, nem egészen.

WEINTAUBER. Akkor valami baj van magával. Hiszen fiatalember. A bestiának itt kéne feküdnie mellettem.

PÉTER. A méltóságos asszony nagyon szereti a méltóságos urat.

WEINTAUBER. Hogyan is szeretne? Túl öreg vagyok hozzá.

PÉTER. Minden reggel jelentenem kell neki a méltóságos úr állapotáról.

WEINTAUBER. Nyilván azt várja, hogy megdögöljek.

PÉTER. Zavarba hoz ezekkel a kijelentésekkel.

WEINTAUBER. Muszáj tanítanunk egymást. Mert a férfit a természet nem tanítja semmire. Az asszonynép olyasmiről beszél egymást közt, hogy változókor. Nálunk mi van? Semmi. Vagy föláll, vagy halál. (*Egyre indulatosabban.*) Az a legrosszabb a kimúlásban, hogy a férgeké lesz minden... A vadászeszima, a puska, a szivartartó, a birtok, a kastély, minden, érti, Péter, minden, a nő is! A halálnak nincs férfibecsülete!

(kín)

PÉTER.

a negyedik elemiben összecimboráztam a kastélyorvos fiával
a Réz Jencivel

(emlékeznek még a Réz doktor úrra?)

rendes emberek voltak a szülei, beeresztettek magukhoz

akkor jöttem rá, hogy nekem az úri világ kell

ott akartam maradni náluk

gondoltam, jól elférnék a szekrény tetején

a porcelán libapásztorlány meg a bojtárlegény között

az ámulatnak megvan az a tulajdonsága

hogy megáll az ember állán

ott marad

apám azt hitte, tollasodom

egyből be is juttatott a telepre

a tollasok közé

ha valaki most közülünk arra a vélekedésre jutna

hogy apámat a sosemvolt proletár-apák sosemvolt önzetlensége vezette

el kell, hogy keserítsem

a Néhai Ismeretlenek egyszerűen

kellett oda egy kiskakas

neki, a kendermagos, pödrött bajszú nagyhímnek

akit a kedvére dirigálhat

megrémiszthet a szárnycsapkodásaival

meg a rettentő kukorékolásával

az első, amit a tikászatból megtanultam

hogy az ilyen apámféle szálas pusztai kakasokat

a mindenféle vészek közül

nem a tetvesedés meg a himlő fenyegeti a legjobban

ahogy az ember gondolná

hanem a fiatalabb

a fiatalabbat legszívesebben

levágnák

megkopasztanák

és bezabálnák

NÉHAI ISMERETLEN.

mit akarsz

te élhetetlen

semmit nem érő

annyi vér sincs benned, hogy elvágd a gigáját

PÉTER.

azt hittem, a pulykák begye csupa istenkáromlás meg

vörösre gyulladt gőg

közben dehogyis

ami ott van, az egy szomorú, szép világ

megismertem az utolsó kívánságukat

– mielőtt levágják, nézzenek csak a
halálra ítélt baromfi szemébe
rendkívül őszinte –
„csak még”
„csak még egy”
„csak még egyszer”
az elején még rossz volt ezt hallani

„sose hidd, kisfiam, hogy ő volt az erős
aki ütött bennünket
engem is
téged is
mi voltunk az erősek
hogyan túrtuk” – ezt a kilencvenkettedik mondta
én meg kíméletlenül lemészároltam
– a pesti Fővám téri vásárcsarnok megegyezett a Weintauber-uradalommal kilencvenkét vágott
pulykában
nekem kellett levágni mindegyiket –
semmit sem éreztem akkor már
se szagot, se ízt, se lelkiismeret-furdalást
csak amit a begyéből fölszívtam
a pofára esést
hogyan „nem igaz, hogy csak ennyi
azt hittem, hogy legalább egy fikarcnyival hosszabb”
hazaértem, és mint aki részeg, kábán leborultam az asztalra
ÉDES.
mi legyen vacsorára?
PÉTER.
mi van a pincében?
ÉDES.
semmi
kisfiam
semmi
csak az én vén, ráncos krumpliszívem
meg három szem köménymag
PÉTER.
hát akkor köménymagos leves
NÉHAI ISMERETLEN.
ha tudom, hogy csak köménymaglevesre tanított meg
az a lehetetlen anyád, sose veszlek feleségül
PÉTER.
a Néhai Ismeretlen a csikótűzhely alá, a kukoricaszárra köpött
az meg belobbant
én is belobbantam
valamit hozzávágtam az öreghez, fene tudja, mit
valamit, amit az egyik pulykabögyben találtam
„maradjon csendben, apám!”

a következő, amire emlékszem, hogy megborzolja a tollait
a fejtartása fenyegető lesz, konokul jön felém

most már nincsenek köztünk törvények
mindent lehet, csak alákerülni nem, ha alákerülök
agyontipor a sarkantyújával
nem adtam magamat
dulakodni kezdtünk
apám teste soha nem került hozzám ilyen közel
nem apám, hanem a felismerés ütött fájdalmasan: „de hát ez madárcsontú
ezzel én elbírok”
aztán a népiskolai tanítómat
Hardy Kálmán Ponciát laikus testvért láttam magam előtt
soványan, a szeme alatt karikákkal, vért köhögve
„tiszteld atyádat és anyádat, hogy jó dolgod legyen
hogy hosszú életet élj ezen a jó földön” – mondta nekem a Hardy Kálmán Ponciát
„el innen” – vágtam vissza neki, erre a laikus testvér dühösen kibontotta
a csontszárnyait, és ahogy volt, soványan, a szeme alatt karikákkal, vért köhögve
felröppent az égbe
vitte magával az üdvösségemet
de nem bántam
apám már szabadult volna a szorongatásomból

egyszer csak durr!
ő engem
vagy én őt
engem ő
vagy őt én
én vagy ő
vagy ő vagy én
én én én
legyőztem!
bevágtam a tűzhelycsikó mögé, a feje nekiverődött a falnak
megfogtam az Édes kezét, „ez így nem mehet tovább”
elmentünk
ők meg – a Néhai Ismeretlen, a tűzhelycsikó meg a köménymagos leves –
hadd pöfögjenek
hadd bugyogjanak

megmondtam az intéző úrnak
– bent ültünk a szobájában – hogy amennyiben útnak ereszt
elhagyom az uradalmat, és az anyámat is viszem magammal
talán elszegődök Égetthalomra egy gazdagabb paraszthoz
csirásnak, zsellérnek
meg eljárók részesbe aratni
hiszen végeredményben az is egy élet
erre az intéző úr, hogy hogy engem most úgyse vesznek föl sehova
háború van, a parasztnak viszik mindenét:
lovát, lisztjét, zsírját, fiát
nem tud az most napszámot fogadni
különben se nagyon ugrabugráljak
mert a Weintauber kormányfőtanácsos, a mi méltóságos urunk
hadkötelezettségi mentességet ad a háztartásában szolgáló fiaknak

mondtam, hogy nekünk mindenképpen el kell innen mennünk

ha jól emlékszem, ezt az intézőt pár hónappal később
a méltóságos úr
egy tragikus hirtelenséggel fellépő testi kórság miatt
szanatóriumba utaltatta
onnan pedig már nem jött vissza
kiderült, hogy vajasodik a szíve
végstádiumban van
ráment az agyára az egész
az lett a rögeszméje
hogy tejben-vajban fogja fürösztetni a cselédséget
ezt nem hagyhatta annyiban a Weintauber méltóságos

nyilvánvalóan már ekkor is a betegség dolgozott benne
azt hittem, nem hallok rendesen
az intéző úr felajánlotta, hogy bejuttat a Weintauberékhoz belső szolgálatra
inassegédnek, ennek-annak
anyám pedig a konyhán segít majd
ne féljünk: a kastélybeli cselédszobában úgy érezhetjük magunkat
mintha az isten háta mögé bújtunk volna el
apám haragja elől
a háta mögül pedig
– mindenki tudja – a lábát sem nehéz megfogni
ÉDES.

öreg vagyok én már

beteg vagyok

PÉTER.

ugyan, anyám

meglepte, amit az intéző úr mondott

húzódózik az újtól

pedig higgye el

nagyon jó lesz nekünk a kastélyban

ÉDES.

de nekem már

semmi hasznom

PÉTER.

hogyne lenne

ÉDES.

nem vénülhetek meg a nyakadon

PÉTER.

hova akar menni?

ÉDES.

vissza az apádhoz

PÉTER.

azt nem!

nem engedem meg

ÉDES.

gondolj bele, fiam, mit tartanának rólam a pusztán

ha megtudnák, hogy én

az apádé helyett
az isten lábát fogdosom
bent a kastélyban
„dögönyözi az öreget
így akar vénségére üdvözülni”
PÉTER.

ma is nagyon sokat gondolkodom ezen
miért engedtem akkor anyám akaratának
miért is eresztettem vissza
egyszerűen nem tudtam mit csinálni
annyira lefoglalt a magam dolga
hogy végre fölvettem a Weintauberékhoz

(*dögunalom*)

Péter és Irén.

IRÉN. Legközelebb ne jöjjön be kéretlenül.

PÉTER. Elküld?

IRÉN. Mit akar tőlem?

PÉTER (*szenvédélyesen*). „Egy fűzkunyhót emelnék a kapudnál, és ott belül lelkemhez szólanék. Dalokba írnám megvetett szerelmem, s zengném az éj csendjén is hangosan...”

IRÉN (*meglepődik*). Tudja, mi maga? Egy ponyvaregény.

PÉTER. Tagadjam, hogy kínlódom?

IRÉN. Az ízléstelenségtől kínlódik.

PÉTER. A telhetetlenségtől! Hogy nem tudok magával betelni!

IRÉN. Mekkora közhely. Pedig szabályosan küzdöttem azért, hogy művelt ember legyen.

PÉTER. Szórakozik velem. Én akadtam a keze ügyébe. Unatkozott.

IRÉN. Nem áll szándékomban bolondítani.

PÉTER. Hozzám se szól. Levegőnek néz. Pedig azelőtt nem így volt.

IRÉN. Mit vár tőlem? Viháncoljak? Özvegy vagyok.

PÉTER. Nem látná meg senki.

IRÉN. Tudja, engem úgy neveltek...

PÉTER. Van, amikor az isten is elfordítja a fejét.

IRÉN. Gusztustalan.

PÉTER. Épp, mint Shakespeare.

IRÉN. A maga Shakespeare-je.

PÉTER. A miénk. A közös Shakespeare-ünk. Amiből annyit olvasott nekem. Hiszen a méltóságos asszony is egy nagy komédiás. Rám mosolyog, és elfordul. Elvárja, hogy táncba kérjem, aztán meg kinevet.

IRÉN. Valamit félregondol, Péter.

PÉTER. Azt hiszi, hülye vagyok?

IRÉN. Azt. Szólok a kulcsárnak, hogy dobják ki.

PÉTER. Miért csinálta ezt velem!?

IRÉN (*indulatosan felsóhajt*). Jaj...

PÉTER. Ne tagadja, maga volt, aki odaültetett a kanapéra, maga volt, aki fölolvastott.

IRÉN. Magányosságomban.

PÉTER. Felelőtlen dolog.

IRÉN. Shakespeare-t olvasni az inasomnak?

PÉTER. Megszerettetni valakivel az urak világát, a gazdagok világát, a kiváltságosok világát, aztán meg meztelen seggel kidobni az utcára!

IRÉN. Hagyja abba!

PÉTER. Egy tudatlan senkinek nézett!

IRÉN. Hagyja abba, vagy kidobatom!

PÉTER *(szenvedéllyel)*. Egy parasztbunkónak, akit a királyasszony kedvére hitegethet! Emlékszem, hogy mit mondott... Mindenre emlékszem. Maga szenvedett a méltóságos úr mellett.

IRÉN. Elég! *(Megpofozza Pétert, csend.)*

PÉTER. Nem kell tőlem félnie. Sosem bánthanám. Csak annyit mondjon: szeret?

IRÉN. Annyit mondok: dögunalom.

PÉTER. Dögunalom, hogy szeretem magát?

IRÉN. Ahogy beszél. Mint egy rossz ripacs.

PÉTER. Mert kihozza belőlem.

IRÉN. Nem hiába írnak a maga fajtájáról annyit mostanában. Az emberek bevadulnak ott a pusztán.

PÉTER. Mi a célja velem?

IRÉN. Semmi. Értse meg, semmi!

PÉTER. Nem várom el, hogy embernek nézzen. Ha láncon kúszok majd itt maga előtt, mint egy cirkuszi medve, akkor elégedett lesz?

IRÉN *(közönyösen)*. De csak ha táncol is hozzá.

PÉTER. Megteszem, ha kívánja.

IRÉN. Menjen el. Tényleg semmi közünk egymáshoz.

(pisztácia)

PÉTER.

ezerkilencszáznegyvenegy december harmincadikán éjjel
azt álmodtam, hogy én vagyok a méltóságos úr, a Weintauber Miklós
és magatehetetlenül fekszem
kék szalonban, zöld köntösben
és férfi létemre, ezredesi rangom ellenére
bugyogni kezdenek belőlem a könnyek

a zokogásra bejön az Irén méltóságos
simogat
megcsókol
és a törékeny kis karjába vesz
mint egy gyereket
odaszorít magához
azután citromot ad a számba
és finoman ráfektet egy ezüsttálcára

IRÉN *(énekel)*.

nem történt semmi

csak elalszunk csendben

good night

good night

good night

PÉTER

ez jó, ez kellemes

kinyújtózom

IRÉN *(énekel)*.

így kellett lenni

hogy elfelejt engem

good night

good night

good night

PÉTER.

ne haragudjék rám

asszonyom

meg kell vallanom

magának

én az éjjel azt álmodtam

hogy sült malac voltam

a méltóságod tálcáján

IRÉN (*nevet*).

miért épp malac?

PÉTER.

nem tudom

IRÉN.

magát én valahogyan mindig a tyúkudvarba képzelem

PÉTER.

apám tyúkász

IRÉN.

milyen szép gatyáskakas lenne magából, édes kis Malvólióm!

PÉTER.

ahelyett

hogy azon gondolkodtam volna

kicsoda ez a

Malvólió

majd kicsattantam az örömtől

a nagysága megcsípte az arcomat!

ügyem lehet nála

tényleg fogalmam se volt

ki ez a fickó

(a pusztán nekünk

nem tanítottak

nagy irodalmakat)

azt hittem először

hogyan valami mozisínész

akit Pesten látott

a nagysága

az este folyamán

Budapestről

társaság érkezett a kastélyba

a nagysága régi leánykőrbeli pajtásai sokan

mit tudom én már a rangjukat-nevüket:

udvari tanácsosné meg kamarai ügyvédné meg svábhegyi szívpitvarpucolóné

meg asztaltáncolatóné meg asztalontáncolóné meg még sok

sóhajtozó, púderos arcú nék a tartozékaikkal

a bajszos, szikár, szótlán férjükkel

meg a csipkés zsebkendőjünkkel
hogy együtt búcsút intsenek az óévnek
keserű pillanat volt
mert mindannyian tudtuk
hogy ennél csak rosszabb következik
már ami a háborút illeti
IRÉN.
Péter, kérem
PÉTER.
igen
méltóságos asszony
IRÉN.
fogyasszon egy keveset
tudja, mi ez?
pisztácia
SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ.
sajnálattal kell, hogy értesítselek, drágám
a mi Máriánk rossz útra tért
IRÉN.
a mi Máriánk?
SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ.
a Bazilidesz
IRÉN.
azaz
murányaljai Bazilidesz Mária Viola Matild operaházi örökös tag?
ő a mi Máriánk?
SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ.
igen, ő
ki merem jelenteni neked
hogy ez volt az utolsó koncert, amit meghallgattam tőle
IRÉN.
agitált a vörösöknek?
SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ.
rosszabb
IRÉN.
megmutatta a vállát?
SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ.
rosszabb
IRÉN.
teljes pucérra vetkőzött?
SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ.
jajaj, sokkal rosszabb!
IRÉN.
mondd már!
SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ.
magyarnótát énekelt
IRÉN.
ne
SZÍVPITVARPUCOLÓNÉ.
most képzeld el

ekkora szabotázst

botrány

PÉTER.

képtelen voltam figyelni rájuk

próbáltam a legészrevétlenebbül lenyelni a pisztácia-szemeket

„finomnak finom

csak ne lenne rajta ez a kemény héj” – gondoltam magamban

piszok nehéz átrágni magunkat a héjon

a származáson, hogy honnan jöttünk

és hova kerültünk

a sóhajtozó, púderos arcú nék rám néztek, és nevetni kezdtek

IRÉN.

esküszöm, hogy Shakespeare róla mintázta Malvóliót!

PÉTER.

szégyelltem magam

akkor még nem tudtam, miért

szép csöndben elsomfordáltam a közelükből

később, a fogdában

dr. Jung Márton ispáni aljegyző cellatársam felvilágosított, hogy

a pisztácia sosem lesz

– hogy is mondta? –

prolikomp

tehát prolikompatibilis csemege

feltéve, ha a Rákosiék gyorsan behúznak

meghirdetik az ötéves műfogsortervet

és ez úgy lesz, kérem szépen, ahogyan a földosztás annakidején

hogy lesznek a régifogsorúak

meg a juttatott fogsorúak

(meg persze a reakciós fog-kulákok

akiktől az állam majd szépen elszerzi

amijük van

és elosztja a szegények között)

és akkor a nép fiai büszkén bemutatgatják

ők is tudják már

hogyan kell elegánsan lepattintani a magról

a pisztácia héját

ezt mondta a dr. Jung Márton

én meg a következőképp látom:

a Rákosi-kabinet

ezt az fogyenyelőtlenségi hercehurcát azzal akarja letudni

hogy az egész országot fogatlanná teszi

a földművest meg a géplakatost éppúgy

mint a tanítót vagy a körzeti orvost

a beadási kötelezettségek teljesítését ellenőrző apparátus

valamint a rendvédelmi szervek

az államvédelmi hatóság

lendületes karmozdulataikkal

válogatott vállalomódszereikkel
országos szinten sikerrel teljesítik
az ötéves fogatlanítási tervet

kérem szépen
egy-egy ávós ököl
tíz-tizenöt fogat is képes kiütni
egyszerre
nincs igazam?
nem várom el, hogy helyeseljenek
maguknak még van foguk
van mit féltetniük

(*gondolat*)

Irén és Péter.

IRÉN. Péter, kérem.

PÉTER. Igen, méltóságos asszony.

IRÉN. Unatkozom.

PÉTER. Hozzam a könyvét?

IRÉN. Kiolvasta, amit adtam?

PÉTER. Belekezdtem, engedelmével.

IRÉN. És?

PÉTER. Nem egészen értem.

IRÉN (*lemondóan sóhajt*). Gondolat és férfi – mint Makótól Jeruzsálem.

PÉTER. Konzultálni tetszett a méltóságos úrral?

IRÉN. Csak keveset, szerencsére. Különben még rosszabb véleményem lenne magukról.

PÉTER. Akkor a hírt se hallotta még.

IRÉN. Hogy Bárdossy tárgyalta az olasz elnökkel?

PÉTER. A belső ügyeinkre gondolok. Az intézőnek sikerült megegyeznie az Elekes bankházzal.

IRÉN. Megszabadulunk a jelzálogtól?

PÉTER. Talán már a jövő hónapban.

IRÉN (*megörül*). Nem hiszem el! A férjemtől tudja ezt? (*Péter bólint.*) Szép! Elöttem meg titkolózik a gazember.

PÉTER. Inkább kímélni akarja a méltóságos asszonyt.

IRÉN (*nevet*). Hiszen eddig is maga volt a kímélet... Elszakítani a várostól, eldugni az isten háta mögé – se egy színházi előadás, se egy külföldi út! Csak a károgás meg a feneketlen önsajnálát... Hátha attól gyorsabban megvénül ez a szerencsétlen nő!

PÉTER. Nagyon fiatal még, Irén kedves.

IRÉN. Hogy mer így hívni?

PÉTER. Tegnap is így hívtam már, és nem zavarta. (*Közelebb lép Irénhez.*) Nem az a lényeg, hogy hogy hívom. Hanem hogy gyönyörű.

IRÉN. Hogy egy elbaszott élet vagyok.

PÉTER (*még vadabb*). Hogy trágárnak tetszik lenni. És ettől még gyönyörűbb!

IRÉN. Fogja be a száját!

PÉTER. Mi a terve, ha megszabadul a jelzálogtól?

IRÉN. Miért érdekli ez magát?

PÉTER. Halljam, mit tervez!

IRÉN. Tudja, hogy az ilyen kérdésekben az uram dönt.

PÉTER. El akarja adni a birtokot, ugye? Az árát meg elszórakozná. Elköltené a zsúrfiúkra...

IRÉN. Talán nem szorulok még zsúrfiúkra.

PÉTER. Elutazgatná...

IRÉN. Fájna magának, mi? Fogalma sincs róla, hogy milyen érzés lemondania az embernek a törvényes hozományáról, végignézni, hogy beleforgatják egy pusztuló birtokba, túrni, hogy szépen lassan minden érték az enyészeté lesz... Miklós képtelen volt tudomásul venni, hogy nem ért a gazdasághoz.

PÉTER. Akkor nyilvánvalóan tudja, mi a dolga, asszonyom.

IRÉN. Eltűnni innen.

PÉTER *(megrázza a fejét)*. Tanulni a méltóságos úr hibájából.

IRÉN. Azt csinálom a pénzemmel, amit akarok.

PÉTER. Akkor sem adhatja el a birtokot. Most nem.

IRÉN. A férjem halálos beteg.

PÉTER. A pengő is. Háború van. Bármilyen lehet még.

IRÉN. Itt maradok egyedül, tehetetlenül.

PÉTER. A föld is itt marad.

IRÉN. Mihez kezdek vele? Én se értek hozzá!

PÉTER. Kell maga mellé egy gazda. Aki több, mint egy intéző. Aki nem csapja be.

IRÉN *(elmosolyodik)*. Maga egy ravasz pusztai dög. Tudja, hogy ez a naiv kisfiús pofa a gyengém.

PÉTER. Szeretem, amikor csúfol.

IRÉN. Egy igazszívű, dolgozó gazda, mi? Aki úgy kézben tartja a dolgokat. Maga meg én...

PÉTER *(magyarázkozik)*. Nem feltétlenül erre gondoltam.

IRÉN. Felesleges magyarázkodnia. Mindenki fantáziál valamiről. *(Megsimogatja a férfi arcát.)*

PÉTER *(a nő szemébe néz)*. Valakiről.

IRÉN. De a gazdakörbe nem járhatna ám borotvált képpel! Legalább egy ekkora bajusz kéne az orra alá... *(Az ujjjaival érzékenyen bajuszt rajzol a férfi arcára, nevet rajta.)*

(szerelem)

PÉTER.

meglett funkcionárius koromban is tisztában voltam vele
hogy a modorom negédes, cicomás, kispolgári hatások csúfítják

(ó, az a porcelán libapásztorlányka

ott a Réz doktorék kredencében!)

és hogy ez ellen nekem küzdenem kell magamban

voltak olyan szavak, szólások és fordulatok

amiket örült módra kerültem

nehogy véletlenül a számra jöjjenek

ilyen például az *ifjúság* szó

ahogy így magában kimondom

van benne valami hamis szépeltetés, nem?

vagy csak az irigység beszél belőlem?

hogy nekem sosem volt saját ifjúságom?

a letartóztatásom előtt egy héttel

egy újságíró keresett fel az elnöki szobámban

„piszkos, rohadt spicli” – üdvözöltem magamban az elvtársat, és közben nyájas mosoly ült az arcomon

a fiatalember hamar megnyugtató: nem én érdeklém

hanem a dolgozó *ifjúság*

mutassak hát neki valami ilyesmit
na mármost én, aki görcsösen lepleztem a negédességemet
rájöttem, semmit sem tudok mondani neki az ifjúságról
semmit, ami vállalható volna

mit volt mit tenni, elvittem a riporter elvtársat az égetthalmi nagyvendéglőbe
szombat esténként ott gyűltek össze a járásom fiataljai
ez persze nem egy szombat este, hanem egy becsületes kedd délelőtt volt
a kommunista ifjúság bőszen dolgozott, és senki sem ücsörgött a nagyvendéglőben
leszámítva egy-egy lumpenelemet és az öreg cigányprímást
aki – jobb híján – adatközlője lett a megyei lapnak
az újságíró érdeklődő kérdésére elmondta, hogy legalább ezer magyarnótát tud
és ennek legalább a fele az ifjúságról szól
főleg az elrontott ifjúságról, a szökő ifjúságról
az örökké hiányzó, és soha vissza nem térő nyárról

„de hát ez dekadencia!” – horkant fel a riporter elvtárs, mire az öreg cigány
ráncolni kezdte a szemöldökét
„különb is, a magyarnóta a letűnt urak muzsikája
már nem szereti senki” – tette hozzá a vendég, és afelel kezdett érdeklődni a prímásnál
tud-e játszani újfajta, jófajta, demokratikus tánczenét?
„már hogyan tudnék” – felelte az öreg – „csak hát ott kezdődik a baj
hogyan az újfajta nem jófajta
a jófajta meg nem demokratikus
de különben az is mindenik az ifjúságról szól
az elrontott ifjúságról, a szökő ifjúságról
mert hát ebben élünk, nem?
ez a rossz az életben, nem?
hogyan vót – nincs ifjúság”

az újságíró összeszedte a cókókját
és mielőtt beszállt a megyei bizottság autójába
megadta, ami ennek a dekadens kurva életnek jár
köpött egyet a csárda elé

el is felejtettem volna ezt a kalandot
ha egy hét múlva nem tartóztatnak le egészen más okok miatt
és Apari Mihály rendőrszázados elvtárs
nem üti ki a fogaimat
nem tépeti le a körmeimet
nem repeszteti be mindkét dobhártyámat
hogyan a lyukakon keresztül kiszökjenek belőlem a magyarnóták
meg a régifajta, rosszfajta, antidemokratikus táncdalok hamis szólamai az ifjúságról
és csupán a magam története maradjon bent
a felismerés gyulladó kínja, hogy ami köztem meg a Weintauberné között történt
csak egy kóbor faluszéli história
a felét én gondoltam ki magamnak
öt fillért sem adnának érte a regényírók

kínomban kaparászni kezdtem

és nagyokat kukorékoltam
próbáltam legalábbis
hallani nem hallottam semmit

rá kellett jönnöm
az ifjúságom végeredményben a Weintauberné ifjúsága
a legénykorom javát azzal töltöttem, hogy az emlékeit hallgattam
nem panaszkodom, kényelmes dolog volt ez akkoriban
annál mindenképpen kényelmesebb, ami a nemzedékemnek kijutott
nem vertek agyon puskatussal
nem fagyott le a lábam a Donnál
nekem a szívem fagyott le, kérem szépen
halálra fagyasztotta ez a démon
(bocsánat, már megint egy förtelmes giccs)

emlékeznek maguk arra, hogy gyerekkorunkban a pusztán
mint volt szokás előhozakodni a szerelem dolgával?
már nem a kedves előtt, hanem ha a testvérek mind összejöttünk
hogy a nyolcadik, vagy a kilencedik éppen hogy csak kihalljon belőle valamit
ami aztán telilobbantja kíváncsisággal az ártatlan lelkét neki
mit titkolnak előle a nagyobbak?
mit őrizgetnek magukban?
ostoba egy elgondolás volt ez, valljuk be
azt szolgálta, hogy a vénebbek elhihessék magukról
nekik is van valami tulajdonuk
ha nem egy darab föld
ha nem egy darab ház
hát egy darab szerelem
abból már ki lehet rekeszteni a másikat, a kis taknyost
én is sokszor hallottam, ahogy a bátyáim egymást közt dörmögnek:

„mit törődsz vele?
hadd ríjon a leány
írja csak föl magának, hogy a férfi kóbor lélek
megkapja, ami kell neki
aztán megy tovább”

azt hitték a bolondok, így majd tekintélyük lesz a szememben
lófasz se lett, már bocsánat
húszéves koromig nem is foglalkoztam a szerelemmel
amikor pedig elkövetkezett ez a bizonyos szilveszteri álom
és utána sajogni kezdett a testem
a velő vággyá keményedett a csontomban
megnyugtattam magam
férfi vagyok
kóbor lélek vagyok
a tagjaim szépen megpuhulnak majd
és véget ér a fájdalom

nem így lett

hónapokig másra sem tudtam gondolni
csak őrá
legjobb vágyam volt
hogy egyszer bent feküdjek a méltóságos asszony mellett
és ébredés után végigsimítsam a lábát
letérdeljek elé, csókolgassam, virágokkal borítsam el

tudom, hogy ő is akart engem
később jöttem rá, hogy ajándéknak szánta, amit adott:
a múltja történetét

(fickó)

Péter felolvás Irénnek.

PÉTER (mint Malvólió). „Ne ijedj vissza a rangtól:” ez szépen volt írva.

IRÉN (mint Olívia). Mit gondolsz ezzel, Malvólió?

PÉTER. „Némely születik rangosnak” –

IRÉN. Nos?

PÉTER. „Némely szerzi a rangot” –

IRÉN. Mit beszélsz?

PÉTER. Sokat unatkozott a méltóságos úr mellett?

IRÉN. Ezt honnan veszi?

PÉTER. Kívülről tudja az egész darabot. Biztos, hogy százszor elolvasta.

IRÉN. Maga szerint egyedül akkor olvas az ember, ha unatkozik?

PÉTER. Ha ráér.

IRÉN. Látja, ezért hívom magát Malvóliónak.

PÉTER. Ilyen utálatos fickónak gondol?

IRÉN. Malvólió nem utálatos. Csak egyszerűen nem szokták érteni.

PÉTER. Értem én. Egy mocskos disznó.

IRÉN. A szerelem is mocskos.

PÉTER. Hát még, aki a rangba szerelmes.

IRÉN. Folytassa, kérem.

PÉTER. „Némelyre pedig rátukmálják azt.”

IRÉN. „Az ég segítsen rajtad.”

PÉTER. „Emlékezzél, ki dicsérte meg sárga harisnyádat” –

IRÉN. A te sárga harisnyádat?

PÉTER. „S ki óhajtja mindig csokros térdszalaggal látni.”

IRÉN. Csokros térdszalaggal?

PÉTER. „Csak rajta! szerencséd meg van alapítva, ha magad is úgy akarod.”

IRÉN. Hány osztályt járt maga?

PÉTER. Négy elemi.

IRÉN. Tudja, hogy remekül olvas? Mint egy színész. (Péter értetlenül néz rá.) Komolyan!
Tanulnia kéne, tovább.

PÉTER. A méltóságos asszonynak meg kigyógyulnia.

IRÉN (nevet). A miből?

PÉTER. A panaszkodásból. Mindig panaszkodik, hogy megöli az unalom. Pedig maga az erősebb. Ha akarná, el tudná vágni az unalom nyakát.

IRÉN. Jé! Nem is tudtam, hogy uradalmi pszichoanalitikusunk is van.

PÉTER. Micsoda?

IRÉN. Mindegy.

PÉTER. Magának esze ágában sincs elvágni az unalom nyakát. Kényelmesebb inkább telesírni a vánkost.

IRÉN. Viselkedjen.

PÉTER *(hirtelen visszalép)*. Bocsánat. *(Közel hajol a nőhöz, a visszalépése után most indulatosabbá válik.)* Lásd be, hogy igazam van.

IRÉN. Hogy mer letegezni?

PÉTER. Megcsókolni is merem.

IRÉN *(kacéran)*. Ebből nem csók lesz. *(Péter tarkójánál megmarkolja a férfi haját.)*

PÉTER. Hanem?

IRÉN. Pofon.

PÉTER. Égető, kegyetlen pofon.

IRÉN. Sírni fogsz, mint egy gyerek.

PÉTER. Mint egy szegény, ártatlan kisgyerek. *(Csókolózni kezdenek.)*

IRÉN. Ne! Ne! Hagyjuk abba.

PÉTER. Most is az inasod vagyok. Azt teszem, amit kérsz. Parancsolgass, üss, szeretnélek imádni. *(Vadul csókolja a nőt.)*

IRÉN. Elég!

PÉTER. Mindketten akarjuk.

IRÉN. Nem szabad... Miklós...

PÉTER. Az előbb voltam bent nála. Alszik.

IRÉN. Nem tehetem meg vele. *(Kis csend.)*

PÉTER. Én megvárlak.

IRÉN. Hozzon be fát. Kezd hideg lenni.

(botrány)

Péter egy régi újságcikket vesz elő.

PÉTER *(olvassa)*.

nagyszerű színésztermése van az idén Rózsahegy Kálmán színésziskolájának ennek a nagy múltú intézménynek, amely évről-évre egyre magasabb színvonalú előadásokban egyre felkészültebb művészeket ad a magyar színháznak most, hogy Rózsahegy Kálmánnak, sajnos, kevesebb az elfoglaltsága a színpadon több időt tölt az iskolájában többet foglalkozik a növendékeivel s ez a tegnapi vizsgaelőadáson a Zeneakadémián meg is látszott

nem kevesebbet vállaltak ezek a diákok, mint hogy a színház újkori mestere William Shakespeare nyelvén mutatkoznak be először a nagyérdemű előtt az örökérvényű *Vízkereszt, vagy amit akartok* című komédiával a népes seregszemplén elsősorban az Olíviát játszó Schwalm Irén kisasszony tűnt fel a változatos, sokszínű tehetségével persze még nyers volt kicsit élete első szerepében de nem kell különösebb szakértelem megállapítani hogy rendkívüli értékek lappanganak benne nagy kár volna, ha ezt a színésznőt a színigazgatók hamarosan nem fedeznék fel *(Felnéz az újságból.)*

tudják, hogy került hozzám ez az újság?
fogtam, és elloptam
hát persze, gondolhattam volna
még a szemük sem rebben

ebből a szobából pillanatok alatt eltűnt az üvegcsillár
eltűntek a kristályvázák
a festmények
a zöld puffok
a kisasztal és a cigarettatálcák
a gramofonlemezek
a gramofonlejátszó
a szekrények
és minden, amit a szekrényben tartottak
a kézzel vert ezüst étkészlet
a porcelántányérok
a vörös- és fehérboros poharak
a pezsgőspoharak
a pezsgő élet
a vörös és fehér élet
ma még piros élet, holnap fehér álom, ne sajnáld a csókot tőlem, gyönyörű virágom

az úri világban annak is nagy divatja volt, hogy ellopjuk, elharapjuk egymás elől a fiatalságot
azaz dehogyis egymás elől
nem ilyen demokratikusan működött a dolog
a nagyobb a kisebb elől
az úr a szolga elől
a vénebb a fiatal elől
megvallottam már maguknak, hogy csalódtam a mozgalomban
de az az egy mondat még mindig kísért, hogy „mi a múltat végképp eltöröljük”

igen
csak így lehetünk egyenlők a lopásban
az én fiatalságomat Irén méltóságos lopta el
Irén méltóságosét meg a saját szülei
mégis ki tenne ma olyat közülünk, hogy a gyönyörűségecs lányát
aki melleleg kimagasló színi tehetség
akinek az összes pesti fiskális szép jövőt jósol
összeboronálja egy lehetetlen vénemberrel?

az öreg Schwalmék következetlen népek voltak
de lehet, hogy egyedül én látom őket annak, és a helyzet volt következetlen
amiben a történetüket hallottam (*Csillogó szemmel mondja.*)
Irén méltóságos ugyanis megkínált a cigarettájával, és (és ez egy nem akármilyen
kegy volt)
utána felém nyújtotta a gyönyörű lábát
feladatul kaptam, hogy térdeljek le előtte, és dörzsölgessem, gyógyítgassam a szűk cipő
horzsolásait

ekkor mesélte el, hogy annakidején

micsoda világra szóló botrány történt
az ő tisztességes budai sváb familiájában
az éppen tizennyolc éves Schwalm Irénke
gondolt egyet, ellopta a Fräulein púderét
kicicomázta magát
és bejelentkezett a Rózsahegyhez
hogyan tanulna tőle
mikor az öreg Schwalmék ezt megtudták
SCHWALMNÉ.

oh
mein liebes Kott
mein knédiker Herr
Roschafölgyi
tetszik maka tudni a mi nagy széthyenünket?
RÓZSAVÖLGYI.

szégyenüket?
SCHWALMNÉ.
kérjük vissza a Mädchenünket!
a mi Mädchenünk egy ortas nagy kurfa, tetszik tudni
mekszökött
RÓZSAVÖLGYI.

nem kurfa
hanem egy kiemelkedő tehetség
felvettem
PÉTER.

a haragos ténszama azzal az a feltétellel volt hajlandó
engedélyezni a lánya tanulmányait
ha a mester az istenre esküdve ígéri neki
a vizsgát követően egyetlen direktor sem fogja szerződéssel zargatni a lányukat

nem
nem
nem
az nem történhet meg!

az nem is történt
ebből az akadémiai díszelőadásból semmi sem maradt
csak ez az újságcikk
meg egy elnyújtott, kínos gratuláció
az Ordas Nagy Írótól

„szép kisasszony
én bejártam a világot az Olíviák után
végignéztem az összes angol színházakat
de magához foghatót
megfoghatót
megfogam
megfogam
azaz
fogamra valót

soha, sehol nem találtam”

most aztán képzeljük el a szegény mamát!
jaaaj!
hogya mit szenvedett a nyomorultja
egészen elborzasztó
nem volt elég a színésznő-szégyen
még azt is meg kellett érnie
hogya egy tisztességtelen íróval tegyék hírbe
az egyetlenegy leánykáját

no de sebaj
Schwalmék dolgos emberek voltak
szerettek tenni-venni
azonnali hatállyal kivették Irénkét a hírből
és betették a házasságba

lett belőle egy szép házassághír:
„Schwalm Stefán ecetgyáros családi törvényszéke
a büntetett előéletű Schwalm Irén Magdolna vádlottat
az Ordas Nagy Íróval való szerelem ügyében
vétkesnek találta, és ezért életfogytig tartó házasságra ítélte
Weintauber Miklós nyugalmazott ezredes hitvesi közreműködésével
a feltételes szabadlábra helyezés lehetősége nélkül

a büntetés végrehajtására
a fent nevezett vőlegény vidéki birtokán kerül sor
az ítélet jogerős
a Kúria által megtámogatott”

hát valahogy így
innenntől kezdve tetszenek ismerni a történetet
talán még jobban is, mint én
mert hiába voltam évekig a kastély főkomornyikja
a ravasz méltóságos asszonyom nem bízott rám minden titkot
ahogy pedig illett volna

azt például egészen későn
csak a Weintauber méltóságos halálát követően tudtam meg
hogya valamiféle kapcsolat
a méltóságos asszony és az Ordas Nagy Író
– egyszer azért kimondom nevét: Molnárfi Ákos –
között mindvégig fennállt
legalábbis negyvennégy őszén beállított hozzánk a kastélyba
menedéket kért, mert Pesten agyon akarták ütni a nyilasok

(pedig aztán ő is félfasiszta gazember volt
tudom
azért tiltották le rögtön a felszabadulás után)

Irén persze gondolkodás nélkül befogadta
és engedte, hogy Ákos a vállára borulva
kisírja magát
esküdözzön, hogy neki fogalma sem volt arról
hogy ez a Hitler ekkora egy vérszomjas gazember
a méltóságos asszony a legnagyobb nyugalommal dédelgette
a hajdani gratulálót

senki sem figyelmeztette
kérem, ez ízléstelen
mi több, undorító
nem élt már se az anyja
se az apja
se a férje
csak én voltam
de mi voltam én?
egy nyikhaj
egy komornyikhaj

(*vér*)

PÉTER.

méltóságos asszony!

méltóságos asszony!

Irén!

Irén!

hol a francban vagy már?

IRÉN.

mit ordítasz?

PÉTER.

mondd meg végre, hogy hova lettél

IRÉN.

muszáj tudnod?

PÉTER.

mindenhol kerestelek

a pincében

a kertészházban

a magtárban

a jégveremben

megijedtem, hátha téged is lelőttek az oroszok

és elástak a telep mögé, ahogyan a kulcsárt meg az orvost

kaparni kezdtem a hideg földet, ástam-ástam

csak hogy meglássalak

IRÉN.

add át a részvéteket a kulcsár meg az orvos feleségének

vagy tudod mit?

ne mondj nekik inkább semmit

nem akarom, hogy bajba keverd magad

PÉTER.

annyit árulj el, élsz?

IRÉN.

élünk
PÉTER.
mi az, hogy élünk?
IRÉN.
Ákos is
PÉTER.
lelketlen dög
itt hagytál
miatta hagytál itt
IRÉN.
csönd
PÉTER.
áruld el végre, hol vagy
ha kell, Amerikába is kimegyek utánad
ott is a komornyikod leszek
kimegyek
és elvágom annak a rohadt fasiszta Ákosnak a nyakát
IRÉN.
hagyd békén!
kikelt a nyilasok ellen
PÉTER.
a nyilasok ellen
a legvégén
de hol volt korábban?
amikor a falusi zsidókat vitték?
IRÉN.
te hol voltál?
én hol voltam?
PÉTER.
és most hol vagy!?
itt kellene lenned
és végighallgatni
hogy milyen gazemberségeket követett el az osztályod
IRÉN.
hm
osztályom
csak nem kommunista lettél, gyerek?
PÉTER.
végignézni, ahogyan az oroszok fölgyújtják a lóistállót
ahogyan lerángatják a hűgaimról a szoknyát
tudod, mit üzenek neked?
rohadj meg, ott ahol vagy!
rohadj meg, amiért itt hagytál mindenkit
rohadjatok meg mindketten!

(fagy)

Péter a nyakában akasztófakötéllel.

PÉTER.
nagyon nagy hideg volt

észveszejtően nagy, fogcsikorgató hideg
de én nem éreztem
az Irén méltóságos meg az Ordas Nagy Író
az egyik éjszaka elszöktek a kastélyból
kihúlt utánuk a szoba
az orosz katonák kilőtték az ablakokat
fölapritották a kastély bútorait
és tüzet gyújtottak a bálterem közepén

eddigre már bennem is lángolt, lobogott valami
napok óta meleget éreztem magam körül
szinte sistergett a bőrömön a veríték
egyszerűen szét akartam égni
letéptem magamról az egyetlen
épségben megmaradt komornyik-ingemet
és úgy, ahogy voltam
félmeztelenül belefeküdtem a hóba
az egyik halál öléből a másikéba

napok óta nem ettem semmit
a gyomrom és a beleim sajogtak
köhögtem, fuldokoltam
azt reméltem
hogy a tisztek közül valamelyik megsajnál
és az én fejembe is golyót ereszt
mint a kulcsáréba meg a kastélyorvoséba
de nem
hiába bizakodtam a kegyelmükben

kínomban elképzelttem magam előtt
a mellhártyagyulladásomat
és eszembe jutott a pulykák kékes-lilás bögye
a gyerekkorom
az Édes!
látni akarom az Édest!
fölkeltem, és minden erőmet összeszedve
birkózni kezdtem az álnok hideggel
vagyis hogy én voltam álnok vele
nem pedig ő velem
az előbb még kívánom
csalogatom magamhoz
most meg belerúgok
négy-szer-öt-ször odacsapok neki ököllel
mégse vegyen fel a hátára
tűnjön el
hagyjon hazaszaladni

„anyám!
hogy tetszik lenni, édesanyám?
ugye nincs semmi baja?” – telikiabáltam a cselédszobát

borzasztó volt a felismerés
az álnok hideg
akinek az előbb a szemét is kiszúrtam
megelőzött, és az Édes melléhez bújt

az Édes jóhiszeműen magához ölelte
hagyta, hogy mindenét átjárja
ott maradjon mellette
„hall engem, édesanyám?
megjöttem
itt vagyok
hazajött a Péter fia” – aztán rádöbbsentem, hiába kiabálok
ilyen ostobaságokat
nem hallja már meg

az ő tenyere volt a legfagyosabb
amit azon a télen a kezemben fogtam
rögtön kiment belőlem a láz meg a gyulladás

ott álltam az Édes holtteste mellett
félmeztelenül
hideg verítékben
hiába próbáltam újra magamhoz hívni a halált
nem engedett a bosszújából
nem volt hajlandó leszállni anyám testéről
és engem is kimenteni

az egész pusztát összekódorogtam
amíg végre találtam egy szál kötelet
„ez elég lesz” – gondoltam magamban
de aztán újabb akadályokba ütköztem
megvolt, hogy mivel
de nem volt hova

a kastély meg kertészház erkélyei beszakadtak
a fákat kivágták
a házak gerendái elégték

se gazda
se úr
se élet
se halál
hát milyen világ ez?
hol tudok végre megdőglenni?
hova a fenébe tudom felakasztani magamat?
hova?

(átnevelés)

Péter és Juli.

JULI (*váratlanul leszólítja a férfit*). A nagyságos asszonyod valaga végibe, oda.

PÉTER. Csak te hiányoztál, Juliskám.

JULI (*gúnyolódik*). Ez aztán a komornyik! Egészen belesápad, hogy a méltóságosa faképnél hagyta.

PÉTER. Az anyámat azért elgyászolhatom, nem?

JULI. Feléje se néztél. Hónapszámra se. Annyira kellett lopni a napot a kastélyban.

PÉTER. Tudod is te, hogy mit csináltam. Sose szolgáltál benn.

JULI. Még szerencse is. Nekem aztán nem kell a burzsujok kenyere.

PÉTER. Így is azt eszed. Mindenki azt eszi.

JULI. Azért én mégsem másztam föl a nagysága ágyára.

PÉTER. Fogd be a pofád!

JULI. Két sógorom is odalett a fronton.

PÉTER. Meg akarok dögleni.

JULI. Már minek? Eddig kellett volna.

PÉTER. Látsz valahol egy fát, amire felhúzhatnám magam?

JULI. Gyere velem.

PÉTER. Na, az csakugyan jó öngyilkosság volna.

JULI. Nem mersz? Az apám tizenkilenc óta párttag. Ha az oroszok maradnak, mi leszünk itt az új vezetők.

PÉTER. Milyen világ lesz az...

JULI. Jobb, mint ez a mostani.

PÉTER. Mit akartok csinálni velem? Fejbe lőni? Kiverni a fogamat? Hozzászegezni a kocsmajtóhoz?

JULI. Ha velem jössz, a hajad szála sem görbül.

PÉTER. Te bajban vagy?

JULI. Mire gondolsz?

PÉTER. Valaki bajban hagyott.

JULI. Honnan veszed ezt?

PÉTER. Akkor szoktak így a legény nyakába akaszkodni a leányok.

JULI (*elneveti magát*). Hülyegyerek.

PÉTER. Akkor?

JULI. Látom, hogy belőled tudna lenni valami.

PÉTER. Mintaférj?

JULI. Mintakommunista. Mintakommunista férj. Mit szólsz hozzá?

PÉTER. Ki akarsz belezni engem. Tönkre akarsz tenni.

JULI. Csak átnevellek. Nekünk most feladatunk az átnevelés.

(*gombóc*)

PÉTER.

az első szabad országgyűlési választásokon a községünk népe

nagyobbrészt a kisközségekre szavazott

egy kisebbség pedig az apácákra

Keresztényi Asszonyi Egyesület, vagy valami ilyesmi

kisközség ide, apácák oda

a falu új vezetősége tetőtől-talpig kommunista volt

élükön Pável József, az öreg Lenin, a legtöbben így hívták a pusztán

az apósom

merthogy rögvést a felszabadulás után feleségül vettem Julit (*Juli és Péter táncolni kezdenek.*)

nem tartottunk nagy lakodalmat

hogyan is tartottunk volna?

mindent megtettünk, hogy legalább egy vagy egy fél malacot tudjunk vágni
de nem sikerült, a pusztán nem maradt hízója senkinek sem
bejártuk toronyát-boronyát
átmentünk Égetthalomra
hallottuk, hogy ott egy-két parasztnak maradtak disznai
hátha tudnánk venni egyet
de aztán olyan árat kértek ezek a parasztok
hogy még alkudozni se álltunk le velük
nem volt értelme
– megértem különben őket:
ma is nagy becs, ha az ember fia egymaga
szép sunyiban meg tud enni
három deka zsírszalonnát
akkor meg főleg
tetszenek emlékezni
a hús volt az ország aranya

győzködtük az apóst

JULI.

na, papa kedves!

PÉTER.

édesapa elvtárs kedves!

JULI.

kedves édesapa elvtárs!

PÉTER.

hiszen maga is szereti a pecsenyét

JULI.

ne tagadja, édesapa elvtárs

nincs ebben mit szégyellni

az még nem burzsujtság

ha az ember gyereke szereti a jót

PÉTER.

a jó sült kolbászt

JULI.

a hurkát

PÉTER.

a fokhagymás májat

JULI.

a sült vért

PÉTER.

nyúljon már bele a községnek a zsebébe

édesapa elvtárs

senki sem fogja felróni magának

azt a százezer millpengőt

amibe a malac kerülne

különben goromba ember volt az öreg is

csak ő nem óbégatott, mint a Néhai Ismeretlen annak előtte

hanem hadart
a leggyorsabban azt tudta kimondani a családja előtt
hogy

nüm!
gyerkek, nüm!
az a közös
ahhoz mi nem nyúlunk!
van prószánk elég
jó lesz nektek a kukoricagombóc is

jó is lett
finom is volt, elég is volt

őszintén megmondom maguknak
én még akkor se tudtam, mi lesz belőlem
hogy lesz belőlem nagy valaki abban a világban
amelyik a nagy valakik ellen esküdött föl
ültem a nászi asztalnál
tudtam, hogy a Pável-rokonság mit tart rólam
egy fasiszta tényérnyaló vagyok
közben a cigányok azt húzták

*fehér selyem, csipkés szélű, drága kicsi kendő
mondd meg nékem, súgd meg nékem, mit hoz a jövőendő?*

micsoda hazugság
Pusztaszentjánoson
eddig sem a selyemkendő dirigált
ezután se az fog
hanem a kukoricagombóc
az fogja megmondani
mit hoz a jövőendő

tudják, van errefelé egy babona
hogy a leányok férfineveket írnak a cetlijeikre
belegyúrják a gombócokba
és amelyik a tányérjukra kerül, az lesz a férjük
na, én nem a férjemet kerestem
hanem a holnapot

más ember elálmosodik a pálinkától
én meg fészkalódtam, nyüzsögtem, lerágtam a körmöm
mi lesz holnap?
mi lesz holnap?
szétszedtem a gombócokat a tányéromon, hátha mondanak valamit
sejtik-e a kedves vendégek, hogy mit találtam bennük?
lekvárt?
hogysisne
a lekvárt is mind föl zabálták a németek vagy az oroszok

mit tudom én

egy apró, összezsugorodott, rozsdás sarlót
meg egy kalapácsot
innenről kezdve tudtam, hogy mi a dolgom
megnyugodtam a sorsomban
az apósom – azzal az előírással, hogy
nem beszélek senkinek a kastélybeli múltamról –
kijárálta nekem, hogy községi pártmunkás legyek

(*egyikse*)

Az öregasszony a háttérben jajgatni kezd.

ÖREGASSZONY.

jaaaj!

jaaaj!

jaaaj!

drága aranyos kisfiam!

PÉTER.

parancsoljon, Teruska néni

ÖREGASSZONY.

sirathatom, amik rajtam estek-lettek!

PÉTER.

mondja már!

ÖREGASSZONY.

a minap engem, jaj, de csúffá tettek!

segíts rajtam drága aranyos

melyik Dobsa is vagy te?

Lajos vagy te?

Imre vagy te?

Sándor vagy te?

PÉTER.

egyik se

ÖREGASSZONY.

télleg, bizony!

a drága aranyos Dobsa Egyikse!

ne haragudj rám, amiért nem ismertelek föl

nézd!

nézd!

már mindkét szememet kisírtam!

PÉTER.

sírni most?

ebben az aranyvilágban?

hát volt-e magának nyolc hold földje az urak idején?

ÖREGASSZONY.

ne lenne bár egy se!

drága kisfiam

PÉTER.

észnél van, Teruska néni?

ÖREGASSZONY.

bizonyisten visszaadnék mindent, amit kiosztottatok
PÉTER.

mit beszél?

ÖREGASSZONY.

és nem egyedül vagyok ám így!

majd az egész falu!

PÉTER.

akkor bolond falu ez

ÖREGASSZONY.

bolond vagy te, aranyos Egyikém

ha nem látod meg magadtól

mit művel velünk a hétkórságos Szöllősi

PÉTER.

a gazda-Szöllősit mondja?

akinek a sok szép jószága van?

ÖREGASSZONY.

azt hát

hogya nyüvek egyék le a testét

a vagyonával együtt

azt se tudja már, hogy mit zsaroljon ki tőlem

négy mázsát követel, mert beszántotta a kukoricaföldemet

milyen törvény ez?

milyen kigondolás?

ma reggelre döglött macskát dobott a kutamba

azzal fenyegetülődzik, hogy ha nem fizetek meg neki

felgyújtja rám a ház tetejét

jaaaj!

jaaaj!

odavagyunk mostan!

PÉTER (*vigasztalja az öregasszonyt*).

ne jajgasson

megsegítjük (*Péter felgyűri magán az inget, a közönséghez fordul.*)

emlékeznek maguk még az öreg Szöllősire?

se leszarmazása, se szegény rokona nem volt neki, aki vitte volna a pénzét

szerencséje volt csak

aztán emiatt mindig vigyorgott azzal a sunyi képével

na azon az estén nem ám!

amikor lementünk a hivatali legényekkel

aztán jól elkalapáltuk, nem ám

egyszercsak durr!

ő engem

vagy én őt

engem ő

vagy őt én

én vagy ő

vagy ő vagy én

én én én

legyőztem!

„szerezd a felebarátodat!
szerezd!
szerezd!
hallod, te süket farizeus?” – de nem törődtem vele
elhessegettem a köhögő kerubot
nem te vagy a pap, Hardy Kálmán Ponciát
én vagyok a pap
én vagyok a pap, nem te!
ütöttük-vertük a vén ganyé uzsorást, és közben
a nyakamon kidagadtak az erek
nem a harag műve volt
nem
hanem az elszánásé
megmenekítettem a felebarátaimat a rossztól
utána a Teruska néni azt mondta nekem
be kéne aranyozni a kezemet

persze nem lehet mindenki Teruska néni
akadtak nekem rosszakaróim bőven
akik, miután engem elnökké neveztek ki
azt terjesztették, az én járásom az öngyilkos járás
minálunk mindegyik gazdaember legalább egyszer felakasztja magát
ekkora egy hazugságot
micsoda hazugság ez
hisz itt vannak maguk
akartak maguk valaha hurkot kötni a nyakuk köré?
nekem nyugodtan megvallhatják
én is elmondok maguknak mindent

folyamatosan adtam és adtam
egész végig adni akartam
úgy a házasságomban, mint a tisztségemben
mit gondolnak
megmenekült volna ez a kastély a lebontástól
lett volna belőle kultúrotthon
felépült volna Sárbodokon a bölcsőde
ha én nem harcolok állandóan
nem követelődök a megyénél?

nekem mindvégig a nép szolgálata volt a legelső
maguk voltak a kispulykáim
akiket a tenyeremből etettem és féltettem
iszonyatosan féltettem
a sötétben bujkáló Néhai Ismeretlenek késétől

(kinevezés)

Péter és a miniszterasszony.

RATKÓ ANNA.

egyél még, aranygyöcsém
egyél, na

ebből a jó kis májasból

PÉTER.

ennék én, de már isten bizony
nem fér belém több

RATKÓ ANNA.

de bizony fér még beléd
ez a jó kis pecsenye, na!

PÉTER.

Terus néném, nem bírom

RATKÓ ANNA.

nem vagyok én Terus nénéd
én Annus nénéd vagyok

Bíró Károlyné, nem ismersz?

PÉTER.

nem *(Iszik.)*

RATKÓ ANNA.

a miniszterasszony

PÉTER *(fuldokolni kezd).*

miniszterasszony?!

RATKÓ ANNA.

a Ratkó Annus

na, vedd már ki magadnak

ezt a jó kis falatot

PÉTER.

gondolkodom

RATKÓ ANNA.

bazmeg

PÉTER.

tudja meg, nénje elvtárs

valamit mi rosszul csinálunk

RATKÓ ANNA.

éppen azt

PÉTER.

mit?

RATKÓ ANNA.

apád faszát gondolkodsz te ennyit

burzsujok szokása

inkább tömd a fejed

minthogy használd

PÉTER.

a nép gyűlöl minket

RATKÓ ANNA *(az erkélyhez lép, kifülel).*

hallod?

énekelnek!

énekelnek örömben

tudod-e, hogy kik énekelnek?

PÉTER.

a rendőreink

RATKÓ ANNA *(örül)*.

fenéket!

a büszkeségeink!

a pusztaszentjánosi leányanyák

akik virágot szórnak az utca porába, és a Rákosi elvtársat éljenzik

régen falukurvái voltak

most pedig a dolgozó ifjúság megbecsült tagjai

legyél büszke magadra

mert ez a te agilis pártmunkádnak köszönhető

Pusztaszentjános ma a Dunántúl legszorgalmasabban szaporodó községe

van okunk az ünneplésre

gyere, öcsém elvtárs!

gyere szépen, és csókolj meg! *(Péter vonakodik.)*

na!

na!

az országos lelki béke-harc nevében!

gyere és csókolj!

PÉTER *(kifelé fordul)*.

még aznap este megkaptam a kinevezésemet

ezerkilencszázötven január elsejétől

a szocialista elvek mentén újjáalakult

sárbodoki járási hivatal elnöke lettem

az iktatási ünnepségen

Ratkó Anna miniszterasszony

arról tájékoztatta az egybegyűlteket

hogy a népi demokratikus családpolitikáért felelős minisztérium

további fejlesztéseket tervez

vagyis bevezetjük a gyermektelenségi adót

az ezerkilencszáznegyvenöt márciusában megkezdett földosztást felülvizsgáljuk

és a család létszámától tesszük függővé a juttatás mértékét

a négynél több gyermeket nevelő szülők előnyt élveznek a békekölcsön jegyzésében

és úgy általában az adóbefizetésben

ahhoz, hogy hazánk a vas és acél országa legyen

legelőször is vaspéniszekre és acélvaginákra van szükség

(pia)

Juli nekiront Péternek.

JULI. Rohadj meg! *(Péter lefogja a nőt.)*

PÉTER. Mi van veled, Juli?

JULI *(ordít)*. Igaz, hogy fölcsináltad a Juhásznét?

PÉTER. Csillapodj már! Meghallják a szomszédok.

JULI. Arra válaszolj, amit kérdeztem. Te dög! Te utolsó aljas dög!

PÉTER. Megint részeg vagy.

JULI. Azt beszélik a népek, fizettél neki, hogy tetesse el.

PÉTER. Hol beszélsz te a népekkel?

JULI. Mi közöd hozzá?

PÉTER. Kimentél az utcára, mi? Megmondtam, hogy nem mehetsz ki az utcára. Engem ne szégyeníts.

JULI (*belekapaszkodik Péterbe*). Miért kell más nő? Mondd meg!

PÉTER. Más nő? Ki se látszok a munkából.

JULI. Akkor miért húzódsz el? Miért nem ölelsz?

PÉTER. Undorodok tőled.

JULI. Ostoba fasz.

PÉTER. Rád se bírok nézni. Tönkretesz ez a rohadt pia.

JULI. Én csináltam belőled járási hivatali elnököt. Nem ám a Ratkó Anna! Én meg az apám. Senki se lett volna belőled, ha nem engem veszel feleségül. Ülnél a kanálistarton, és a taknyodat ennéd kenyérrel... Ha lenne egyáltalán kenyered...

PÉTER. Segíteni akarok rajtad.

JULI. Akkor csinálj nekem gyerekeket. Mert ez így nem való ám, hogy csak pofázol a család fontosságáról!

PÉTER. A Vidovicsot Pesten másfél hónap alatt kikezelték. Azóta rá se néz a pohárra. Azt mondom majd az embereknek, hogy tudószanatóriumban vagy. Másfél hónap az egész.

JULI. Azalatt szépen végigkeféled a szomszéd járást is.

PÉTER. Ha így folytatod, meghalsz.

JULI (*maga elé mered*). Tudom a megoldást.

PÉTER. Tudod, persze.

JULI. Gyermekeink mosolyában tovább élünk.

PÉTER. A részeg mosolyukban? Mit akarsz? Hogy gyártsunk egy sereg kistrészeget?

JULI. Amúgy meg mindenki meghal, nem? Senki sem marad a föld fölött.

PÉTER. Muszáj így? Asszony létedre a saját mocskodban.

JULI. A te bűnöd lesz. Készülj föl rá.

(*gyilkos*)

PÉTER.

nem igaz

egy szó sem igaz belőle

a nép még mindig hajlamos rá, hogy rosszakat tartson

a vezető beosztású emberekről

a Juli meg elhitte rólam a pletykákat

rengeteg asszony ajánlkozott fel nekem

de én soha nem éltem vissza a hatalmammal

sohasem kurváztam

mikor már tántorogni se tudott a részegségtől

akkor is hűséges maradtam a feleségemhez

mit kellett volna csinálnom?

elmondani neki, hogy még mindig az Irénbe vagyok szerelmes?

képt adni a kezébe, úgy van

megparancsolni, hogy vágja fel a gyomromat

és rakja össze a keménylapos fénykép darabjait

ezerkilencszázharmincöt

Halmi Béla udvari és kamarai fényképész

Budapest, Kecskeméti utca 19.

nem velem, a Julival szemben gondoltam volna kegyetlenségnek

a gyomrom feltárását

azonkívül szégyelltem is magam

egy férfinak nem illik ekkora hatalmas társadalmi változások mellett
ilyen rendíthetetlenül szerelemesnek lennie
ugyanabba a nőbe

a Juliból, ha kitartása van
remek MNDSZ-elnök válik
szerette a gyerekeket
meg a fönnforgást
az ő bűne, hogy nem lett belőle semmi
bűne?
fenéket bűne
hibája
születési hibája volt neki
hogy nem látta a különbséget a pével kezdődő szavak között
mindegyik egyforma értékű volt neki
hiába mondta magáról, hogy igazi mozgalmár
képes volt elcserélni a politikát a pálinkára
értem én, hogy mindegyik átlátszó
és a veszélyei mindkettőnek ugyanazok
hánytatnak
szétmarják az ember belsejét
végeredményben belőlem is majdnem ugyanaz lett, mint a Juliból
egy összeszakadt roncs
de én azért még beszélhetek
ő meg már nem
egy árva lélek sincs mellette odalent
abban a rissz-rossz falárában
akivel – mint én most magukkal –
beszélgetni tudna

néha elgondolkodok rajta
mennyi mindenről beszélhetnénk
ketten
ő meg én
de hát bolondság
a Julival nem lehetett beszélgetni
csak azt az egyet kérdezném meg tőle
„tényleg én vagyok a gyilkosod?
aki kimosdattalak a hányásodból, amibe belefúlladtál?
meg ruhát adtam rád
hogy a ravatalon is szép legyél?
én vagyok a gyilkos?
én?” *(Hosszas csend.)*

(kredenc)

PÉTER.
maguk nem emlékeznek a Réz doktorék kredencére, ugye?
hogyan is emlékeznének
nem jártak bent náluk soha
legfeljebb, amikor a háború alatt kirámolták

arra meg nem illik emlékezni

volt a kredenc tetején egy porcelán libapásztorlány, egy bojtárlegény
meg egy pulykakakas
igen, egy pulykakakas
Japánból hozta a Réz doktor úr a feleségének
vagy Kínából
így mesélte a Jenci, már nem tudom pontosan
hozhatta azt énfelőlem Indiából is

az az egy biztos
hogy a doktorné féltve őrizte
még ma is látom, ahogy nagy precízen a farktollakat törölgeti
egyszer a Réz doktorék elmentek hazulról
a Jenci meg egyből hívott magukhoz
„gyere, Dobsa, játsszunk!”
„mit játsszunk, Jenci?”
„isonzósat!”
„az milyen?”
„megmutatom!”
ez volt a Jenci legkedvesebb játéka, a háború
azon a délutánon bent csatáztunk
a doktor úrék ebédlőjében
elővettük a doktorné méltóságos kötőtűit
és kardozni kezdtünk velük

*„édesanyám rózsafája
én vagyok az ága
én vagyok a Ferenc Jóska legszebb katonája!”*

aztán a Jenci fegyvernemet váltott
az anyja gombolyagjait kezdte hajigálni
a fejemet célozta
gyorsan bebújtam az egyik fotel mögé
a gombolyag a kredenc tetején végezte
feldöntötte a libapásztorlányt meg a bojtárlegényt
a porcelánpulyka lezuhant
és darabokra törött
véget ért a nagy vitézségünk
a Jenci torkaszakadtából sírni kezdett
„segíts valahogy, Dobsa!
segíts valahogy, különben anyám engem megöl!”

(halál)

Péter és Weintauber.

WEINTAUBER. Péter, kérem.

PÉTER. Igen, méltóságos úr.

WEINTAUBER. Parfümszagot érzek. *(Kis csönd.)* Fölcicomázta magát... Készül valahová, mi?

PÉTER. Engedelmével, sehová.

WEINTAUBER. A bestiára gondoltam.

PÉTER. A méltóságos asszony alszik.

WEINTAUBER. Utolsó mocskos kurva. Maga szerint nem? Mondja hát, Péter.

PÉTER. Kérem, méltóságos úr.

WEINTAUBER. Ne szabódjon már! Elöttem nem kell! Mi ketten sorstársak vagyunk. Nincs igazam? Irénke hiábavaló háremurai.

PÉTER. Nem értem, mire gondol.

WEINTAUBER. Hány osztályt járt maga?

PÉTER. Négy elemi.

WEINTAUBER. Bámulatos. Tanulnia kéne, tovább. Papnak, bizony! Azok mind ájtatosak, törtetőök és sunyik. Magának nagy karrierje lenne közöttük.

PÉTER. Amennyiben megrendült bennem a méltóságos úr bizalma, meg kell, hogy nyugtassam.

WEINTAUBER. Mondom, hogy pap. De engem nem vesz meg. Azt hiszi, vak vagyok? Nem látom, hogy bolondul a feleségem után?

PÉTER. Tévedni tetszik, méltóságos úr.

WEINTAUBER. Higgyc el, magát is csak kihasználja. Udvarhölgynek nézi.

PÉTER. Udvarhölgynek?

WEINTAUBER. Jól hallotta, Péter. Maga egy kappan. Egy eunuch, akit azért fizetünk, hogy az Irénke drága tudjon valakinek hüppögni a vállán.

PÉTER *(elkapja az indulat, halkán)*. Fejezzük ezt be.

WEINTAUBER. Mindjárt sírsz. Így fáj, kölöök? Komolyan elhitted, hogy megbaszhatod? Még nekem sem engedte soha... Te is fekszel ám majd a magad mocskában... Alólad nem lesz, aki kipucolja. Szépen visszapottyansz oda, ahonnan kiemelkedtél, a tikászatból! *(Péter ráront a fekvő Weintauberre, fojtogatni kezdi, párnát szorít az arcára. Weintauber meghal.)*

(a kilencvenharmadik)

PÉTER *(hosszasan liheg)*.

levettem róla a párnát
pulykafeje volt
a halálában is Irénnek könyörgött
„csak egyetlenegyszer, Irénkém
csak egyetlenegyszer!”

megettem
igen! megettem!
mit néznek!? maguk is megtették volna
negyvennégyben mindenki megtette
azt hittem, hogy az enyém lesz
a vadászcsizma
a puska
a szivartartó
a birtok
a kastély
minden, értik!?
minden, a nő is!
akkor még nem tudtam, hogy az Ordas Nagy Író megérkezik
és elveszi tőlem

jót akartam a méltóságos úrnak
meddig kínlódjon még?
a réműlettől azt se tudtam, hol vagyok
aztán kinyitottam a méltóságos úr éjjeliszekrényét
Weintauber Miklós összes sarzsiját a mellkasomra tűztem
kilencvenhárom jelvény
kilencvenhárom pulyka levágott feje

reggel szóltam Irénnek
szerencsére sem Weintauber kezén, sem a nyakán nem maradtak nyomok
az orvos rá sem hederített
daganatos senyvesség, kész
hiszen a kormányfőtanácsos úr halála
várható, sőt elvárható volt
a friss özvegy gyásza azzal kezdődött
hogy leparancsolta rólam a sárga harisnyát és a csokros térdszalagot
feketébe öltöztetett
és mindketten ráborultunk a felravatalozott holttestre
elsirattuk, ahogy illik

„én lefekszem én ágyamba
testi-lelki koporsómba
három angyal fejem fölött
egyik őröz
másik vigyáz
a harmadik szegény gyarló lelkemet várja”

(*pozíció*)

Pétert a rendőrparancsnok vallatja.

PÉTER.

ne!

könyörgök, rendőrparancsnok elvtárs

ne!

RENDŐRPARANCSNOK.

beszéljen, a kurva életbe már!

PÉTER.

amit csak tudtam

elmondtam

RENDŐRPARANCSNOK.

a postahivatal vezetője szerint

maga mindvégig levelezésben állt Weintaubernével

azokban az években is

amikor a Magyar Dolgozók Pártjának bizalmát élvezte

és ennek nevében felelős pozíciókat is viselt

PÉTER.

ez nem igaz

a felszabadulás után minden kapcsolatunk megszakadt

arról sem volt fogalmam, él-e, hal-e

elhiszi nekem?

RENDŐRPARANCSNOK.

éppen ezért lehetett volna gyanús ez a hirtelen felbukkanás
eszébe sem jutott, hogy egy reakciós elemnek kezkesedik?

PÉTER.

nem érdekelt, Apari elvtárs
őszintén megmondom magának

nem érdekelt

RENDŐRPARANCSNOK.

tudja, mi maga?

egy rohadt bűnöző!

egy utolsó rohadt kapitalista bűnöző!

(pokol)

PÉTER *(kifelé fordul)*.

na és?

ezzel nem mond semmi újat, rendőrparancsnok elvtárs
néhai kántortanítóm, a csupasz-szárnyú, vért köhögő Hardy Kálmán Ponciát
már évekkkel ezelőtt telefújta a szentek udvarát
hogy Weintauber Miklós méltóságos úr gyilkosa én vagyok
a méltóság gyilkosa
úgyhogy nekem a továbbiakban fél deka üdvösség sem jár
bármiképp is fohászknék érte
nem szabad szóba állniuk velem

mikor a méltóságos asszony lelépett az Ordas Nagy Íróval
és minden tervem szertefoszlott
úgy éreztem, elkövetkezett a végzet
jöhet a földi pokol
a szenvedés

a kényszerből vállalt bolsevizmusom
egy kis időre nyugalmat hozott az életembe
ha isten nincs
pokol sincsen
de a Ponciát szentjei még a Dolgozók Pártjába is beléptek
csak hogy engem kárhóztatni tudjanak

a Juli halála után megszűntem Pávelnek lenni
kiállt mögülem a nagy mozgalmárcsalád
szabadon lőhettek rám
ezt várták
ezt lesték az ellenségeim

mindenfélét terjesztettek rólam
hogy a lelkem mélyén nincs semmi
egy megalkuvó kényúr vagyok
akinek a jellemét fasiszta hatások torzítják
öngyilkosságba hajszolom a közvetlen beosztottjaimat
amikor legelőször bevittek, és Apari Mihály
egy ütésével tizenkét fogamat kiverte

és hosszú idő után először nyilallt belém testi fájdalom
szabályosan könyörögni kezdtem a Ponciát szentjeinek
„bocsássatok meg nekem!
bocsássatok meg!”

egy időre úgy tűnt, megbocsátottak
foghíjasan, feldagadt képpel ugyan
de visszaülhettem a hivatali székembe
nemcsak a fogamat ütötték ki a számból
hanem az időt is, amire még komornyikként haraptam rá
„finomnak finom, csak ne lenne rajta
ez a kemény héj” – gondoltam magamban
na ez így ebben a formában megszűnt
a huncut, gömbölyű álom, hogy idővel majd
ilyen–olyan nagy ember leszek
kigurult a számból
meg kell elégedni kevesebbel is, úgy voltam magamban
ha az embernek van egy nyugodt estéje
mármint hogy nem püfölik szarrá
meg van egy fél tekintélye
egy fél otthona
egy fél élelme
egy félelme
az tökéletesen elég a boldogsághoz
igen, jól hallották: félelme
a boldog embernek van a legtöbb félnivalója
nem igaz?

(seb)

Irén és Péter.

IRÉN. *Mely föld ez itt?*

PÉTER. *Ez Illyria.*

IRÉN. *És mit csináljak én Illyriában? A testvérem Elyzimuba' van. Mit gondoltok, talán még sem merült el?*

PÉTER. *Találomra menekvél el te is. (Hátulról ölelni kezdi Irént, arcát a nő vállába mélyeszi.)*

IRÉN. *Meddig maradhatok?*

PÉTER. *Ne foglalkozz semmivel.*

IRÉN. *De te...*

PÉTER. *Mi a baj?*

IRÉN. *Ki fognak csinálni miattam.*

PÉTER. *Ez az én ügyem. Gyógyulnod kell. Csupa seb a vállad. Ütöttek, mi?*

IRÉN. *Nem akarom, hogy lásd.*

PÉTER. *Miket csináltak veled? (Irén hallgat.) Mit csináltak veled, ha?*

IRÉN. *Hagyjál békén.*

PÉTER. *Ez az egész egy borzalom!*

IRÉN. *Undorodsz tőlem?*

PÉTER. *Most is gyönyörű vagy. Itt majd felerősödsz. (Csókolgatni kezdi Irént.)*

(*kapu*)

PÉTER.

úgy emlékszem, a Nagy Imréék júniusban hirdették meg az amnesztiát
vagy előbb?
nem tudom
az biztos, hogy ez a jelenet valamikor ötvenhárom augusztus közepén zajlott
amikor először meghallottam a kopogtatást
összeszorult a gyomrom
aztán végül is nyugalom töltött el
csak a szokásos
bevisznek
megpofoznak
hazahoznak

nem

ez mégsem a rendőrség
azok mindig ököllel verik az ajtómat
talán a testvéreim közül valamelyik
őszintén szólva ez is meglepett volna
(itt lakik az összes
ebben a faluban
de mind a mai napig úgy kerülnek
mintha leprás lennék)

kamarai fényképész

Kecskeméti utca 19.

Weintauber Miklósné szül. Schwalm Irén Magdolna

nem

nem

ez nem lehet az Irén méltóságos
egy kopott férfikabát volt rajta
a haja gyér szálakban lógott a kalapja alól
se rúzs, se festék, csak a ráncok
csupa ránc az arca
először nem akart beszélni semmiről
hiába faggattam
nem mondott semmit
láttam a szemén, hogy könnyörög
én vagyok az utolsó esélye
ha én is kidobom, akkor tényleg mindennek vége

és az Ákos?

ő miért nincs melletted?

semmi válasz

semmi

kérte, hogy melegítsek vizet
közben meztelenre vetkőzött

miért nincs melletted, ha?

IRÉN.

nem bírta ki
PÉTER *(a közönséghez)*.
régén minden pénzt megadtam volna érte
hogy egyszer meztelenül láthassam az asszonyomat
kibonthassam a dudorodó mellét a fekete selyemblúzból
és simogassam, csókoljam
a legnagyobb rejtély persze a combtöve volt
a hasa alatti rész
mennyit képzelődtem róla
milyen izgató is, hogy van egy titkos tájék
ahol mégse olyan méltóságos
az Irén méltóságos
hanem vad és falánk
mint az első asszony lehetett annakidején

és most, mit ad az isten vagy akárki
lehetett felőlem az ördög is: borzongást éreztem
megint a kilencvenkettedik pulyka ráncait láttam
a méltóságos asszonynak nem volt melle
csak a helyén egy nagy horpadás
tyúkmellnek hívjuk ugye az ilyesmit
alul a remegő bordái

IRÉN.

csak egyszer
egyszer, kérlek

PÉTER.

éreztem, hogy nem akarja a testemet
a kiszolgáltatottságában ajánlja fel magát
megjátssza, hogy könnyörög

IRÉN.

csak egyszer, kérlek

PÉTER *(kis csönd után Irénhez)*.

nem

most nem

IRÉN.

undorodsz tőlem?

PÉTER *(kifelé)*.

semmi undor nem volt bennem

tényleg semmi

sőt, kívántam

be akartam hatolni a testébe

azt akartam, hogy összeolvadjunk

nem ám csak egyszer

ötször-hatszor is egymás után

de nem

ebben az állapotban nem csinálhatom meg vele

kérsz valamit enni?

éhes vagy?

IRÉN.

egy falatot se

PÉTER.

ez így nem jó

meg kell erősödnöd *(Szünet.)*

hol kaptak el benneteket?

IRÉN.

mi?

PÉTER.

végig azt hittem

hogy kijutottatok Amerikába

tudom, hogy emigrálni akartatok

IRÉN.

semmi közöd hozzá

PÉTER.

de igenis van

IRÉN.

mihez?

hogy miket csináltak velem a smasszerok?

ezt akarod tudni?

(élet)

PÉTER *(a közönséghez)*.

menjenek szépen haza, jó?

ma itt nem lesz vetítés

biztosan nem

nem akarom, hogy bajuk legyen belőle

higgyék el nekem

őszintén mondom

nem tudtam, hogy ezek a táborok

ahová az Irént is bezárták

léteznek

még járási tanácselnök koromban sem

már azt is embertelennek tartottam

szót is emeltem emiatt a megyénél

amikor láttam, hogy az égethalmi kulákházakat kiürítik

a lakókat meg dolgozni küldik Őrnagypusztára

tőlünk, a sárbodoki járásból senkit se internáltak Kistarcsára

vagy maguk tudnak valakiről?

bassza meg a kurva ég!

bassza meg a dialektikus materializmus

úgy, ahogy van!

hát fasiszta rendszer vagyunk?

azok vagyunk

mert a Lenin átnevelésről beszélt

a Hitler beszélt megsemmisítésről

és ezekben a kitelepítőtáborokban nem átneveltek

hanem megsemmisítettek

ami az Irénből is lett
az egy semmi

hát persze
aki másmilyen, mint mi
máshova születik
más fajba
vagy másképp gondolkodik
az nem menekülhet
azt meg kell semmisíteni

ez bűn, elvtársak!
mi nem gondolkodhatunk így!
a mi kommunizmusunk nem állhat a halál szolgálatában
csak az élet szolgálatában állhat
a szép
megnyugtató élet szolgálatában!

(éjjel)

Irén és Péter.

PÉTER. Szeretném, ha ennél valamit.
IRÉN. Mondtam, hogy hagyjál.
PÉTER. Csont és bőr vagy.
IRÉN. Ha most ennem kell, meghalok.
PÉTER. Mit szeretnél?
IRÉN. Aludni. Jó hosszan aludni.
PÉTER. Vigyázni fogok rád. *(Csend.)*
IRÉN. Te ölted meg Miklóst?
PÉTER. Mi?
IRÉN. Te ölted meg, ugye?

(jézus)

PÉTER *(ének)*.
„édesanyám rózsafája
én vagyok az ága
én vagyok a Ferenc Jóska legszebb katonája”

a porcelánpulyka lezuhant
és darabokra törött
véget ért a nagy vitézségünk
a Jenci torkaszakadtából sírni kezdett
„segíts valahogy, Dobsa!
segíts valahogy, különben anyám engem megöli!”

álltam és néztem
na, most mi legyen?
a Jenci könyörgött nekem

hogy vállaljam el a gyilkos szerepét
mondjam azt, hogy az én hibámból
törött össze a porcelánpulyka
legyek jó cimborája, és vállaljam el helyette
meg fogja hálálni nekem

egész életében a barátom lesz
és ha majd kimegy Berlinbe, az orvostudományi egyetemre
ahova a kegyelmes apukája is járt
nekem jut majd az a kitüntetett szerep
hogyan vihetem utána a kofferjét
még Berlin főterén is
mindenki látni fogja, hogy én vagyok
a nagy Réz Jenci kufferosa
ha elvállalom ezt most
na, vállaljam el
DOKTORNÉ *(üvölt)*.
uramjézus, el ne hagyj
örök nyugodalmat adj
ki volt ez?
ki csinálta ezt?
te voltál, Jenci?
PÉTER *(magában)*.
uramjézus, el ne hagyj
DOKTORNÉ.
beszélj, a mindenségedet
beszélj, vagy kettéhasítalak
PÉTER *(halkan)*.
nagysága, kérem
Jencianyja asszonyom
én voltam, engedelmevel
DOKTORNÉ.
te?!
te?!
azt ne hidd, hogy nem lakolsz meg
told le a gatyád! *(Péter lecsatolja magáról az övet.)*
PÉTER.
ne tessék bántani
DOKTORNÉ.
hasra, ha mondom!
számold, ha mondom! *(Péter leveti a nadrágját, hasra fekszik. A doktorné a nadrágszíjával ütlegelni kezdi.)*
PÉTER.
egy
kettő
ne, doktorné kegyelmes
ne
nagyon fáj *(Rángatózni, az ütések zaja dobpergéssé alakul.)*
IRÉN.
te ölted meg Miklóst?

te ölted meg, ugye?

(*fészter*)

Péter felriad.

PÉTER.

itt vagy, Irén?
hova lettél? (*Kifelé.*)

hajnalra nem volt sehol
először azt hittem
álmodtam ezt az egészet
hogy megjött, és a karomban aludt
de nem
nem lehetek hülye
hiszen be is takartam
ráadtam a Juli hálóingjét

nem tudtam, mit csináljak
keresni kezdtem (*Irénhez beszél.*)

miért műveled ezt velem?
nem azért mondtam el neked
hogy megint itt hagyj
érted csináltam az egészet
ezt az egész irdatlan nagy bűnt
egyedül érted, te hűtlen dög
azt hittem, kelleni fogok
nem hagyhatsz el megint

mindenhova benyitottam
a nagyszobába
a spájzba
a mosókonyhába
én ostoba
szerencsétlen ostoba állat
a fészterbe mentem legutoljára
még meleg volt a teste
ha csak egy fél órával korábban nyitok rá
le tudom vágni a kötélről

a rémületnek megvan az a tulajdonsága
hogy megáll az ember állán
a halála után is ott marad
az Irén állán is ott maradt a pokol rémülete
a pokol két végéről bámultuk egymást
ő onnan
én innen
hiába próbálkozom
nem lehet átkiabálni

most mi legyen, Olíviám?
hívjam a halottkémet?
vagy temesselek el itt a kertben
mintha nem is lettél volna soha?
mondj már valamit
mi legyen?

(*halóhely*)

PÉTER.

először azt akarták rám bizonyítani, Irén gyilkosa én vagyok
én hurkoltam a kötelet a nyakára
Apari Mihály rendőrpáncsnok rögtön bevert tízet-tizenkettőt
aztán rájöttek, hogy ezzel csak a malmomra hajtják a vizet
a felsőbb szervek képesek rá, és még kitüntetésben is részesítenek
amiért megszabadítottam a népi demokráciánkat
egy veszélyes reakciótól
így az lett ellenem a fő vádpont
hogy Irén bűjtatója voltam
helyet biztosítottam neki
halóhelyet
hagytam, hogy meghaljon a fészerebben

mekkora ügyem volt ez elnök-koromban:
a halóhelyhiány felszámolása szocializmusunk legfőbb ügye
sokunkat csupán ennyi
ez az egy dolog
a helyhiány tart vissza
lenne mivel
de nincs hol
előbb kiegyeztem volna vele, hogy pikkpakk felkötnek
(másokkal kisebb kihágásokért is megteszik)
pikkpakk felkötnek, de cserébe minden a helyén marad

az elülső négy metszőfogam
a kisörlők meg a nagyörlők
a körmeim
a tollaim
azokat sajnáltam a legjobban
miután ripityára pofoztak
összekötötték a kezemet és a lábamat
leforráztak
és az összes tollamat kitepték (*Zajokat hall, kinéz az ablakon.*)

hagyjuk most abba
a rendőrpáncsnok elvtárs megérkezett
nem akarom, hogy bajuk legyen belőle
szépen felejtessenek el mindent
mindjárt ott lesznek a meseszép Illyriában
ugye kényelmesen ülnek? (*Szünet.*)

egyetlenegy dolog még
ígérjék meg
hogy ha legközelebb levágnak egy kakast
mielőtt kitekerik a nyakát, belenéznek a szemébe
belenéznek, ugye?
és elköszönnek tőle
ahogy illik

VÉGE